

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»

26-27 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

м. Запоріжжя

СЕКЦІЯ 6. ПРОБЛЕМА ТІЛЕСНОСТІ

Голубович І.В., Хмарський В.М.

КУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ ТІЛЕСНОСТІ: ФІЛОСОФСЬКО-АНТРОПОЛОГІЧНІ ВІЗІЇ ІЛЛІ МЕЧНИКОВА..... 161

Овчаренко Л.С., Герасімчук Т.С., Кіріцева О.А.

ПСИХІЧНИЙ СТАН ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА У ФОРМУВАННІ ПСИХОСОМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ У ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ..... 162

Бондарева С.А., Черненко О.Є.

ФІЛОСОФСЬКО-АНТРОПОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ: МІЖ ВІДНОВЛЕННЯМ НОРМИ ТА МЕДИКАЛІЗАЦІЄЮ ТІЛЕСНОСТІ..... 169

Косс А.

БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ДИЗАЙН ТІЛЕСНОСТІ: ВІД СОЦІАЛЬНОЇ НОРМОВАНOSTI ДО ГЕНЕТИЧНОГО ПОКРАЩЕННЯ В СПОРТІ..... 171

Серіков К.В.

КРИТЕРІЇ ГОСПІТАЛІЗАЦІЇ ХВОРИХ ІЗ ШЕМІЧНИМ МОЗКОВИМ ІНСУЛЬТОМ У ВІДДІЛЕННЯ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ ТА РІШЕННЯ ПРО ОБМЕЖЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ЛІКУВАННЯ У ГОСТРІЙ ФАЗІ ЗАХВОРЮВАННЯ..... 174

Таран Р.М.

ВІД КОНТРОЛЮ БОЛЮ ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ: СУЧАСНА АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ В ЕТИЧНОМУ ВИМІРІ..... 176

СЕКЦІЯ 7. ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Волосовець О.П., Волосовець Т.М.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ..... 178

Алієва О.Г., Таврог М.Л., Попазова О.О., Макєєва Л.В., Громоковська Т.С.

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА НА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ..... 180

Haidai N.V., Kyrychenko M.M., Deinichenko O.V., Pavliuchenko M.I., Shapoval O.S.

EXPERIENCE IN IMPLEMENTING INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF ENGLISH-MEDIUM STUDENTS IN OBSTETRICS AND GYNECOLOGY UNDER MARTIAL LAW AND IN COMPLIANCE WITH EUROPEAN STANDARDS OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE..... 185

Губка В.О., Головка М.Г., Гайдаржі Є.І., Охріменко Г.І.

ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ..... 188

Kaliuzhna V.V.

PROBLEMS OF DISTANCE TEACHING OF DERMATOLOGY AND VENEREOLOGY IN HIGHER MEDICAL EDUCATION INSTITUTIONS..... 189

Козиряцька С.А.

ВИРОБЛЕННЯ НАВИЧОК РЕДАГУВАННЯ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗВО НА ЗАНЯТТЯХ З «УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ЇХ МОВЛЕННСВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ..... 191

Крупей К.С., Деген А.С., Гуліна О.С.

CHATGPT У МЕДИКО-БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІНАХ: ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПІД ЧАС ГЕНЕРУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КОРИСТУВАЧА..... 192

Лукіна Г.М.

РІЗНОМАНІТНІСТЬ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ..... 194

Моргуницова С.А., Школова О.П., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А.

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО СКЛАДАННЯ ЄДКІ ТА ІНСТРУМЕНТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ..... 196

Список використаних джерел

1. Устінов О.В. Модель першої університетської лікарні буде реалізована у Львові Український медичний часопис. 12.12.2024. [електронний ресурс]. Посилання: www.umj.com.ua/uk/novyna-261113-model-pershoyi-universitetskoyi-likarni-bude-realizovana-u-lvovi
2. МОЗ України: Понад 10 тисяч абітурієнтів вступили для здобуття вищої освіти у сфері охорони здоров'я цьогоріч. [електронний ресурс]. Посилання: <https://www.kmu.gov.ua/news/moz-ponad-10-tysiach-abituriientiv-vstupyly-dlia-zdobuttia-vyshchoi-osvity-u-sferi-okhorony-zdorovia-tshorich>
3. Волосовець О. П., Дячук Д. Д., Лурін І. А., Науменко О. М., Парій В. Д., Волосовець А. О. Кадрові ресурси охорони здоров'я України у роки пандемії COVID-19 та війни. Клінічна та профілактична медицина. 2025. №.1 (39). С.117-131. <https://doi.org/10.31612/2616-4868.1.2025.15>.

Volosovets Oleksandr - Corresponding Member of National Academy of Medical Sciences of Ukraine, DSc, PhD, Professor, Head of Department of Pediatrics № 2 of Bohomolets National Medical University (Kyiv, Ukraine)

e-mail: volosovec@ukr.net

ORCID: 0000-0001-7246-0768

Volosovets Tetiana, Doctor of Medical Sciences, Professor, Professor at the Department of Dentistry of the of Donetsk National Medical University, Liman, Ukraine

ORCID: 0000-0001-9950-3748

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА НА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Алієва Олена Геннадіївна, кандидат біологічних наук, доцент,

Таврог Маріанна Львівна, кандидат медичних наук, доцент,

Попазова Олена Олександрівна, асистент,

Макєєва Людмила Валеріївна, асистент,

Громоковська Тетяна Сергіївна, кандидат медичних наук, асистент,

кафедра гістології, цитології та ембріології,

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Анотація. У статті досліджується вплив інформаційного середовища на соціально-психологічний стан здобувачів вищої освіти в умовах війни. Проаналізовано специфіку функціонування медіапростору в період воєнних дій та його роль у формуванні тривожності, емоційного виснаження й когнітивної напруги у студентської молоді. Особливу увагу приділено феноменам інформаційного перевантаження, дезінформації та пропаганди як інструментам психологічного впливу. Визначено позитивний потенціал інформаційного середовища у формуванні соціальної солідарності, психологічної стійкості та адаптивних стратегій навчальної діяльності. Обґрунтовано необхідність розвитку медіаграмотності та дотримання принципів інформаційної гігієни як чинників психологічного самозахисту здобувачів вищої освіти.

Ключові слова: інформаційне середовище, війна, здобувачі вищої освіти, соціально-психологічний стан, інформаційне перевантаження, дезінформація, медіаграмотність.

Сучасні війни супроводжуються не лише воєнними діями, а й потужним інформаційно-психологічним впливом на населення. Інформаційний простір стає самостійним полем протистояння, у межах якого здійснюється боротьба за інтерпретацію подій, формування емоційних реакцій та суспільних настроїв [1, 56–58; 15, 34–36]. Масове поширення цифрових медіа, соціальних мереж і мобільних комунікацій забезпечує постійний доступ до новин та коментарів, що значно підсилює інтенсивність інформаційного тиску [5, 88–90; 16, 45–47; 41, 112–114].

Особливо вразливою соціальною групою в таких умовах є студентська молодь, яка перебуває на етапі професійного та особистісного становлення й водночас є активним користувачем цифрового контенту [9, 41–43; 44, 33–38]. Здобувачі вищої освіти значну частину часу перебувають в онлайн-просторі, що зумовлює їх постійну залученість до інформаційних потоків, пов'язаних із воєнними подіями [10, 77–79].

В умовах війни студенти поєднують навчальну діяльність із переживанням небезпеки, невизначеності майбутнього та соціальної нестабільності. Дистанційні та змішані формати навчання значно підсилюють роль інформаційного середовища у формуванні емоційного стану, мотивації та когнітивної ефективності студентів [11, 112–114; 31, 210–215]. Це зумовлює актуальність дослідження впливу інформаційного простору саме на соціально-психологічний стан здобувачів вищої освіти [8; 28].

Регулярні новини про бойові дії, людські втрати та руйнування сприяє зростанню рівня тривожності серед студентів [3, 42–45; 22, 1623–1634]. У багатьох здобувачів вищої освіти формується відчуття загрози особистій безпеці, страх за близьких і переживання втрати стабільності, що негативно впливає на навчальну мотивацію та здатність до концентрації уваги [10, 77–79; 44, 33–38].

Тривалий контакт із негативним медіаконтентом зумовлює розвиток емоційного виснаження, апатії та порушень сну [2, 104–107; 21, 1–15]. Поєднання інформаційного тиску з високими академічними вимогами створює умови для формування хронічного стресу та зниження психологічного благополуччя студентів [13, 56–58; 23, 20–28].

Серед основних негативних соціально-психологічних наслідків інформаційного впливу можна виокремити:

1. Підвищення загального рівня тривожності, що проявляється у постійній напрузі, очікуванні небезпеки та гіперконтролі за інформаційними потоками [7, 19–21; 39];
2. Порушення емоційної регуляції, зокрема схильність до різких емоційних коливань між страхом, злістю та апатією [9, 41–43];
3. Зниження когнітивної продуктивності, що виявляється у труднощах концентрації уваги, погіршенні пам'яті та уповільненні процесів мислення [5, 88–90; 40, 16–19];
4. Деформацію соціальної перцепції, коли інші люди сприймаються крізь призму загрози або ідеологічних категорій [4, 127–150; 34, 112–115];
5. Посилення соціальної поляризації у студентському середовищі, що може призводити до конфліктів і зниження рівня міжособистісної довіри [1; 43, 201–205].

Тривалий інформаційний стрес сприяє формуванню синдрому емоційного вигорання, який у студентів проявляється у зниженні інтересу до навчання, відчутті беззмістовності освітньої діяльності та втраті професійної перспективи [2; 24, 45–50].

Суттєвим чинником негативного впливу є феномен інформаційного перевантаження. Надмірна кількість повідомлень, що мають суперечливий і емоційно насичений характер, ускладнює критичне осмислення подій. У студентів знижується концентрація уваги, погіршується якість засвоєння навчального матеріалу, зростає імпульсивність і роздратованість [5, 88–90; 41, 112–114]. Інформаційна перенасиченість сприяє прокрастинації та фрагментарності мислення, що негативно відбивається на результатах навчальної діяльності [6, 120–122; 22, 1623–1634].

В умовах війни інформаційний простір активно наповнюється дезінформацією та пропагандистськими матеріалами, спрямованими на виклик страху, паніки й недовіри до соціальних інститутів [7, 19–21; 18, 10–15]. Студентська молодь, яка активно користується соціальними мережами, стає однією з основних цільових груп таких впливів [10, 95–97; 45, 74–77].

Маніпулятивні повідомлення формують викривлену картину реальності та сприяють розвитку тривожних очікувань і внутрішніх конфліктів [12, 133–136]. Висока емоційна насиченість інформаційних матеріалів знижує рівень критичного мислення та підвищує ризик некритичного прийняття фейкових новин [10, 95–97; 17, 120–125]. Активне споживання травматичного контенту підвищує ризик вторинної травматизації, коли студенти переживають

психологічні наслідки подій, безпосередніми учасниками яких вони не були [6, 120–122; 22, 1623–1634]. Це проявляється у вигляді нав'язливих образів, підвищеної настороженості та порушень сну [2, 110–112].

Інформаційний вплив у воєнний період реалізується через низку психологічних механізмів. Одним із них є емоційне зараження, коли страх і тривога, поширені в медіапросторі, швидко передаються між студентами через соціальні мережі [4, 136–138; 32, 265–299]. Іншим механізмом є когнітивне спрощення, за якого складні події подаються у вигляді простих схем і категорій. Це полегшує сприйняття інформації, але водночас знижує рівень аналітичного мислення та підвищує вразливість до маніпуляцій [5, 91–93; 15, 120–122].

Важливу роль відіграє механізм групової ідентифікації. Студенти орієнтуються на думки референтних спільнот, що підсилює емоційне залучення та може сприяти як формуванню солідарності, так і виникненню конфліктів у студентському середовищі [9, 59–61; 44, 35–38].

До груп підвищеного ризику належать першокурсники, які одночасно адаптуються до нових умов навчання та переживають воєнний стрес. Підвищеного психологічного навантаження зазнають також студенти, які перебувають у регіонах активних бойових дій або мають близьких родичів на фронті [11, 118–120; 45, 74–77].

Студенти з попереднім травматичним досвідом або підвищеною чутливістю до стресу гостріше реагують на негативний інформаційний фон. Для них характерні нав'язливі думки, труднощі з концентрацією уваги та зниження навчальної активності [2, 110–112; 21, 1–15].

З метою емпіричного вивчення особливостей споживання інформації та її впливу на соціально-психологічний стан здобувачів вищої освіти було проведено анкетування серед студентської молоді. Опитування охопило здобувачів різних курсів і спеціальностей та було спрямоване на з'ясування основних джерел отримання інформації про події війни, а також суб'єктивної оцінки впливу медіаконтенту на емоційний стан, самопочуття та навчальну активність.

Результати анкетування засвідчили, що провідним джерелом інформації для більшості респондентів є месенджер Telegram. Його як основний канал отримання новин обрали близько 85 % опитаних. Значно менша частка студентів зазначила як основне джерело інформації відеоплатформу YouTube (приблизно 13 %), тоді як телевізійні новини використовують як пріоритетне джерело лише 2 % респондентів. Отримані дані свідчать про домінування цифрових і неформалізованих каналів комунікації над традиційними медіа у студентському середовищі.

Аналіз відповідей щодо психологічного стану показав, що інформаційний контент про воєнні події істотно впливає на рівень тривожності студентів. Так, високий рівень тривожності відзначили близько 60 % опитаних, середній рівень – приблизно 24 %, і лише 16% респондентів вказали на відносно низький рівень тривожності. При цьому більшість студентів пов'язують зростання тривожності саме з регулярним переглядом новинних стрічок та повідомлень у соціальних мережах.

Щодо впливу інформації на емоційний настрій, то понад 70% респондентів зазначили, що новини про війну здебільшого негативно позначаються на їхньому настрої, викликаючи відчуття пригніченості, страху та безпорадності. Близько 20 % студентів вказали на змішаний вплив (поєднання негативних і мобілізувальних емоцій), тоді як лише близько 10% повідомили про відносно нейтральне або стабільне емоційне реагування.

Оцінюючи вплив інформаційного середовища на фізичне та психологічне самопочуття, понад половина опитаних (приблизно 55%) відзначили появу таких симптомів, як втома, порушення сну, зниження енергії та емоційне виснаження після тривалого перегляду новин. Близько 30 % респондентів вказали на періодичні прояви напруження й головного болю, що вони пов'язують із надмірним інформаційним навантаженням.

Вплив інформаційного фону на навчальну діяльність також виявився суттєвим. Так, приблизно 72 % здобувачів освіти зазначили, що постійне стеження за новинами знижує їхню здатність до концентрації уваги та негативно позначається на виконанні навчальних

завдань. Ще близько 19 % опитаних повідомили про епізодичне зниження мотивації до навчання на тлі тривожних новинних повідомлень. Лише 9 % респондентів вказали, що інформаційне середовище суттєво не впливає на їхню навчальну активність.

Отримані результати свідчать про тісний взаємозв'язок між особливостями споживання інформації та соціально-психологічним станом студентської молоді. Домінування Telegram як джерела новин підсилює ризик емоційного перенасичення та некритичного сприйняття інформації, що, своєю чергою, сприяє підвищенню рівня тривожності, погіршенню настрою, зниженню суб'єктивного самопочуття та навчальної активності.

Попри значний негативний вплив, інформаційне середовище може виконувати й конструктивну функцію. Поширення перевіреної інформації, прикладів волонтерської діяльності та взаємодопомоги сприяє формуванню соціальної солідарності й підтримує відчуття приналежності до спільноти [23, 140–142]. Соціальні мережі виступають простором емоційної підтримки, де студенти можуть ділитися власним досвідом подолання труднощів та отримувати співпереживання [45, 63–65]. Позитивний інформаційний контент сприяє збереженню навчальної мотивації та віри у професійне майбутнє. Інформаційний простір також відкриває доступ до освітніх ресурсів і психологічних сервісів підтримки, що знижує рівень соціальної ізоляції та сприяє адаптації до складних умов навчання [40, 44–46].

Формування медіаграмотності розглядається як один із ключових чинників психологічного самозахисту в умовах інформаційної війни [33, 95–97]. Усвідомлений вибір джерел інформації та обмеження часу перебування в медіапросторі сприяють зниженню рівня тривожності та підвищенню суб'єктивного контролю [44, 98–100].

У закладах вищої освіти доцільно впроваджувати психоосвітні програми та тренінги з медіаграмотності, спрямовані на розвиток навичок критичного аналізу інформації та емоційної саморегуляції [11, 130–132].

Таким чином, для зниження негативного впливу інформаційного середовища на соціально-психологічний стан здобувачів вищої освіти доцільно реалізовувати такі заходи:

1. Формування навичок інформаційної гігієни, що передбачає обмеження часу споживання новин, відбір надійних джерел та уникання надмірно емоційного контенту.
2. Розвиток медіаграмотності, зокрема вміння розпізнавати маніпулятивні повідомлення, фейки та пропагандистські наративи.
3. Запровадження психоосвітніх програм у ЗВО, спрямованих на розвиток навичок саморегуляції, подолання тривоги та управління стресом.
4. Підтримка студентських спільнот, які можуть виступати простором безпечної комунікації та емоційної взаємодії.
5. Інтеграція психологічної підтримки в освітній процес, зокрема через онлайн-консультації та групові тренінги.

Інформаційне середовище в умовах війни є багатовимірним фактором впливу на соціально-психологічний стан здобувачів вищої освіти. Воно не лише транслює відомості про події, а й формує емоційні реакції, соціальні уявлення та поведінкові стратегії студентської молоді. Негативний вплив проявляється у зростанні тривожності, емоційному виснаженні, зниженні когнітивної ефективності та навчальної мотивації. Водночас інформаційний простір може виступати джерелом підтримки, солідарності та психологічної адаптації. Його конструктивний потенціал реалізується за умови розвитку медіаграмотності, критичного мислення та усвідомленого ставлення до споживання інформації.

Таким чином, забезпечення психологічної стійкості студентської молоді в умовах війни потребує комплексного підходу, який поєднує освітні, психологічні та інформаційні стратегії. Розвиток культури відповідального споживання інформації стає важливим чинником збереження психічного здоров'я та стабільності освітнього процесу. Ефективна протидія негативним наслідкам інформаційного тиску можлива за умови розвитку медіаграмотності, дотримання принципів інформаційної гігієни та формування навичок критичного мислення. Це є важливою умовою збереження психічного здоров'я студентської молоді та стабільності освітнього процесу в умовах війни.

Список використаних джерел

1. APA. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5-TR)*. Washington: American Psychiatric Association, 2022. 1120 p.
2. Arum R., Roksa J. *Academically Adrift: Limited Learning on College Campuses*. Chicago: University of Chicago Press, 2011.
3. Bandura A. Social Cognitive Theory of Mass Communication. *Media Psychology*. 2001. Vol. 3, No. 3. P. 265–299.
4. Bar-Tal D. *Intractable Conflicts*. Cambridge: Cambridge University Press, 2013. 380 p.
5. Benkler Y., Faris R., Roberts H. *Network Propaganda*. Oxford: Oxford University Press, 2018. 496 p.
6. Bonanno G. A. Loss, Trauma, and Human Resilience. *American Psychologist*. 2004. Vol. 59, No. 1. P. 20–28.
7. Bamber J., Allan J., Smilowitz-Shelhamer R. *Becoming an Academic Writer*. London: Routledge, 2017.
8. Bryant J., Oliver M. B. *Media Effects*. New York: Routledge, 2009. 656 p.
9. Castells M. *Communication Power*. Oxford: Oxford University Press, 2009. 571 p.
10. Couldry N. *Media, Society, World*. Cambridge: Polity Press, 2012. 311 p.
11. Couldry N., Hepp A. *The Mediated Construction of Reality*. Cambridge: Polity Press, 2017. 256 p.
12. Entman R. M. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*. 1993. Vol. 43, No. 4. P. 51–58.
13. European Commission. *Strengthening Media Literacy in Times of Crisis*. Brussels, 2022.
14. European Parliament. *Disinformation and Psychological Resilience*. Brussels, 2023.
15. Hobfoll S. E., Watson P., Bell C. C. et al. Five Essential Elements of Immediate and Mid-Term Mass Trauma Intervention. *Psychiatry*. 2021. Vol. 84, No. 1. P. 1–15. DOI: 10.1080/00332747.2021.1900165.
16. Holman E. A., Garfin D. R., Silver R. C. Media's role in broadcasting acute stress following terrorist attacks. *PNAS*. 2014. Vol. 111, No. 1. P. 93–98. DOI: 10.1073/pnas.1316265110.
17. Ільницька Н. С., Петренко Т. І. Психологічна адаптація молоді в умовах інформаційного впливу. *Соціальна психологія і суспільство*. 2021. № 3. С. 22–30.
18. Kuh G. D. et al. *Student Success in College*. San Francisco: Jossey-Bass, 2010.
19. Медіаграмотність громадян у контексті гібридних воєн: приклад України / О. В. Литвиненко // Молодий вчений. - 2018. - № 3(1). - С. 259-263.
20. Livingstone S. Media literacy for all. *Intermedia*. 2014. Vol. 41, No. 6. P. 16–19.
21. McQuail D. *McQuail's Mass Communication Theory*. 6th ed. London: SAGE Publications, 2010. 632 p.
22. Міністерство культури та інформаційної політики України. *Стратегія інформаційної безпеки України*. № 685/2021. Київ, 2021.
23. Norris F. H., Stevens S. P., Pfefferbaum B., Wyche K. F., Pfefferbaum R. L. Community resilience as a metaphor, theory, set of capacities, and strategy for disaster readiness. *American Journal of Community Psychology*. 2008. Vol. 41, No. 1–2. P. 127–150. DOI: 10.1007/s10464-008-9155-y.
24. Noelle-Neumann E. *The Spiral of Silence*. Chicago: University of Chicago Press, 1993. 336 p.
25. Ogorenko V. V., Kokashynskiy V. O., Shornikov A. V. et al. Comprehensive assessment of the long-term stressful event impacts on the mental health of medical students. *Zaporozhye Medical Journal*. 2025. Vol. 27, No. 1. P. 65–72. DOI: <https://doi.org/10.14739/2310-1210.2025.1.313901>.
26. Ogorenko V. V., Shornikov A. V., Kokashynskiy V. O. et al. Mental state of medical students three years into the war. *Zaporozhye Medical Journal*. 2025. Vol. 27, No. 3. P. 221–226. DOI: <https://doi.org/10.14739/2310-1210.2025.3.327123>.
27. OECD. *Building Resilience to Disinformation*. Paris: OECD Publishing, 2021.
28. OECD. *Global Competence and Media Literacy*. Paris: OECD, 2020.

29. OECD. *Society at a Glance: Mental Health*. Paris: OECD, 2023.
30. Petrenko I. Медіа як інструмент гібридної війни. *Philology and Journalism* DOI <https://doi.org/10.36074/logos-29.03.2024.079>
31. Pfefferbaum B., North C. S. Mental health and disaster response. *New England Journal of Medicine*. 2020. Vol. 383. P. 510–512.
32. Pomerantsev P. *This Is Not Propaganda*. London: Faber & Faber, 2019. 256 p.
33. Potter W. J. *Media Literacy*. 9th ed. Thousand Oaks: SAGE Publications, 2019. 544 p.
34. Rid T. *Active Measures: The Secret History of Disinformation*. New York: Farrar, Straus and Giroux, 2020. 432 p.
35. Shapiro I. *Politics Against Domination*. Cambridge: Harvard University Press, 2016. 416 p.
36. Shultz J. M., Forbes D. Psychological first aid: Rapid proliferation and the search for evidence. *Disaster Health*. 2014. Vol. 2, No. 1. P. 3–12.
37. Silver R. C., Holman E. A., Andersen J. P. et al. Mental- and physical-health effects of acute exposure to media images of the September 11 attacks. *Psychological Science*. 2013. Vol. 24, No. 9. P. 1623–1634. DOI: 10.1177/0956797612460406.
38. Sunstein C. *#Republic: Divided Democracy in the Age of Social Media*. Princeton: Princeton University Press, 2017. 320 p.
39. Tinto V. *Leaving College: Rethinking the Causes and Cures of Student Attrition*. 2nd ed. Chicago: University of Chicago Press, 1993.
40. UNESCO. *Media and Information Literacy in Times of Crisis: Building Resilience and Inclusion*. Paris: UNESCO, 2022. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000380583> (дата звернення: 09.02.2026).
41. WHO. *Mental Health and Psychosocial Considerations During Armed Conflict*. Geneva: WHO, 2022.
42. WHO, UNICEF. *Doing What Matters in Times of Stress*. Geneva, 2020.
43. Єрмоменко В. П., Марченко І. М. Емоційний стан студентів під час воєнного інформаційного навантаження. *Психологічний журнал*. 2022. № 1. С. 44–51.
44. Найдьонова Л. А. Медіаграмотність у воєнний час. *Психологія і суспільство*. 2023. № 2. С. 72–99.
45. Найдьонова Л. А. Медіатравма війни та психологічна стійкість молоді. Київ: Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, 2022. 176 с.

**EXPERIENCE IN IMPLEMENTING INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES
IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF ENGLISH-MEDIUM STUDENTS IN
OBSTETRICS AND GYNECOLOGY UNDER MARTIAL LAW AND IN COMPLIANCE
WITH EUROPEAN STANDARDS OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE**

*Nataliia Haidai, PhD, Associate Professor;
Mykhailo Kyrychenko, Assistant;
Olena Deinichenko, PhD, Associate Professor;
Mykhailo Pavliuchenko, PhD, Associate Professor;
Olga Shapoval, DSc, Associate Professor,
Department of Obstetrics and Gynecology,
Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University*

Анотація. Роботу присвячено сучасним підходам до оптимізації навчального процесу англomовних студентів IV–V курсів за спеціальністю «Акушерство і гінекологія» в умовах викликів воєнного стану в Україні. Обґрунтовано доцільність упровадження змішаного формату навчання, що поєднує аудиторну та дистанційну складові, з метою забезпечення безперервності освітнього процесу та формування професійних компетентностей майбутніх лікарів. У роботі розглянуто використання інтерактивних освітніх технологій, зокрема